

بانک‌های ایرانی چشم انتظار اقدام عملی اروپا

سامانه خدمات پیام‌رسان مالی سوئیفت طی امروز و فردا دسترسی برخی بانک‌های ایرانی به این سامانه را تعلیق می‌کند و این در حالی است که هنوز اروپا در جهت راه‌اندازی سازوکار مالی ویژه برای ایران اقدامی نکرده است.

سامانه خدمات پیام‌رسان مالی سوئیفت طی امروز و فردا دسترسی برخی بانک‌های ایرانی به این سامانه را تعلیق می‌کند و این در حالی است که هنوز اروپا در جهت راه‌اندازی سازوکار مالی ویژه برای ایران اقدامی نکرده است. این در حالی است که قرار بود این سازوکار تا ۱۰ آبان اجرایی شود.

به گزارش ایسنا، از ابتدای هفته جاری میلادی، سیستم پیام‌رسان مالی سوئیفت خبر از تعلیق دسترسی چند بانک ایرانی داده بود که از ذکر نام این بانک‌ها نیز خودداری کرد. این سامانه تاکید کرده بود که تعلیق دسترسی تنها مربوط به برخی از بانک‌هاست و این اقدام را جهت ثبات و تمامیت سیستم مالی جهانی انجام داده است.

سوئیفت هفته گذشته در عین حال در خصوص بازگشت تحریم‌های خصمانه ایالات متحده آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران، این اقدام را «تاسف‌آور» خوانده است.

از سوی دیگر، از زمان خروج آمریکا از برجام، سایر کشورهای حاضر در جریان انعقاد این قرارداد، اتحادیه اروپا و سازمان ملل از برجام حمایت و تاکید کرده‌اند که در برجام خواهند ماند و راه‌های دسترسی ایران به مزایای آن را فراهم خواهند کرد.

اتحادیه اروپا به ویژه کشورهای آلمان و فرانسه از ماه‌های پیش که بحث بازگشت تحریم‌های آمریکا علیه ایران مطرح شد، این اقدام را فرصتی برای تعریف سیستم مالی مستقل اتحادیه اروپا قلمداد کردند که تحت تاثیر آمریکا نباشد و به نوعی ارزش دلار آمریکا در اقتصاد جهانی را کاهش دهد.

در همین راستا، خبرهایی از ایجاد یک سازوکار مالی ویژه برای تجارت با ایران مطرح شد که اتحادیه اروپا اعلام کرده با راه‌اندازی این سازوکار، تمامی کشورهای می‌توانند از آن استفاده کرده و تجارت خود را بر پایه ارزهای دیگری به جز دلار با ایران انجام دهند.

در حال حاضر تمامی تجارت‌های بین‌المللی بر پایه دلار از سیستم سوئیفت عبور می‌کند که کشور آمریکا نیز باید در جریان تمامی آن‌ها باشد و به همین دلیل می‌تواند با ردیابی معاملات انجام‌شده، برای کشورهای، شرکت‌ها و افرادی که تحریم‌های آمریکا را نقض می‌کنند، جریمه‌های سنگین در نظر بگیرد.

امروز، سوئیفت بار دیگر بر **تعلیق دسترسی برخی بانک‌های ایرانی به استفاده از خدمات این سیستم** تاکید کرده و گفته که تا پایان هفته جاری میلادی یعنی تا فردا، دسترسی این بانک‌ها قطع خواهد شد. سوئیفت کماکان از ذکر نام بانک‌هایی که قرار است دسترسی‌شان به خدمات این سامانه تعلیق شود، خودداری کرده است.

هرچند که هفته پیش گفته می‌شد که دسترسی برخی بانک‌ها به سوئیفت قطع شده، اما به نظر می‌رسد که اعلام هفته گذشته سوئیفت تنها اطلاع‌رسانی از اقدامی بود که قرار است انجام دهد و در واقع قطع دسترسی این بانک‌ها طی امروز و فردا انجام خواهد شد.

به احتمال بسیار قوی نام‌های بانک‌هایی که قرار است دسترسی‌شان به سوئیفت تعلیق شود، تا فردا اعلام خواهد شد و باید دید اروپا که پیش‌تر از راه‌اندازی سازوکار مالی با ایران تا پیش از ۱۰ آبان خبر داده بود، این اقدام خود را چه زمانی عملی می‌کند و این امر تا چه اندازه می‌تواند برای تجارت با ایران راه‌گشا باشد؟

محمدجواد ظریف - وزیر امور خارجه ایران، پیش از این گفته بود که این اقدام قطعاً عملی خواهد شد.

تعلیق دسترسی بانک‌های ایرانی به سوئیفت در حالی انجام می‌شود که این سامانه که مقر اصلی آن در بلژیک مستقر است، بر اساس قوانین قرار است که بدون توجه به سیاست کشورها و جدا از مسائل سیاسی فعالیت کند که تاکنون این اقدام چندین بار نقض شده است.

در این باره احمد حاتمی‌یزد - مدیرعامل سابق بانک صادرات ایران و کارشناس امور بانکی، با اشاره به اقداماتی که با تعلیق دسترسی بانک‌های ایرانی به سوئیفت می‌توان انجام داد به ایسنا، گفت: قطعاً با قطع دسترسی ایران به سوئیفت یکی از کارهایی که ایران مانند دوره قبلی تحریم‌ها انجام خواهد داد، استفاده از کانال‌های زیرزمینی و ایجاد شرکت‌های خارجی از طریق افرادی با ملیت‌های مختلف اما با مدیریت ایران است که در طرف دیگر صرافی‌ها نیز فعال و نقل و انتقال وجوه مالی از کانال‌های زیرزمینی انجام می‌دهند.

وی افزود: با ایجاد این شکل از ارتباط مالی، دلالتان زیادی در این بین ورود می‌کنند و به همین دلیل هزینه‌های واردات و صادرات برای ایران بسیار افزایش می‌یابد و در عین حال فساد نیز ممکن است در همه موارد ایجاد شود.

حاتمی یزد خاطر نشان کرد که در نهایت کار انجام خواهد شد، همانطور که در دوره قبلی تحریم‌ها نیز ما سالانه حدود ۵۰ میلیارد دلار واردات داشتیم.

این کارشناس امور بانکی همچنین درخصوص اقدام اروپا برای ایجاد سازوکار مالی ویژه در جهت تسهیل صادرات ایران نیز، اظهار کرد: اروپایی‌ها از نظر گفتارهای سیاسی به برجام پایبند بوده‌اند و حمایت خود را از ایران اعلام کردند، اما در عمل هنوز هیچ سازوکار مناسبی را برای دور زدن تحریم‌ها ارائه ندادند.

وی اضافه کرد: اگر قرار باشد که این اقدام انجام شود باید کشور، شهر، ساختمان و ساختاری که قرار است میزبان این سازوکار باشد، مشخص شود، اما هنوز هیچ چیز این اقدام مشخص نیست و از سوی دیگر باید بدانیم که این کار زمان‌بر و اگر تصمیم واقعی از سوی اروپا نیز در این باره وجود داشته باشد، نمی‌توان خیلی زود این کار را انجام داد.

حاتمی یزد با اشاره به پیش‌بینی خود از احتمال ایجاد این سازوکار توسط اروپا و قابل اجرا بودن آن از لحاظ فنی، گفت: تا زمانی که وعده‌ها را به صورت ملموس از سوی اروپا نبینیم، نمی‌توانیم مطمئن باشیم که دقیقا چه اتفاقی می‌افتد و به نظر من تا زمانی که اروپایی‌ها امتیازی را در این باره نگیرند یا رضایت خاطر نسبت به رفتار ایران نداشته باشند، این اقدام را انجام نمی‌دهند.

وی تصریح کرد: ایجاد سازوکار تسهیل تجارت برای ایران از لحاظ فنی کاملاً قابل اجراست، اما به شرط این‌که اراده سیاسی برای انجام این کار وجود داشته باشد.

این کارشناس امور بانکی با بیان این‌که این اقدام باید با هماهنگی و از سوی بانک‌های مرکزی کشورهای اروپایی انجام شود، ادامه داد: آقای ظریف چندی پیش اعلام کرد که بانک مرکزی هفت کشور برای این کار اعلام آمادگی کرده‌اند که اگر این موضوع واقعا درست باشد و کماکان نیز ادامه داشته باشد، قطعاً می‌توان به ایجاد این سازوکار امیدوار بود؛ چرا که آمریکا می‌تواند کشورها و افرادی که با ایران همکاری می‌کنند را تحریم کند، اما نمی‌تواند دولت‌های اروپایی را تحریم کند.